

การพัฒนากระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สำหรับการผลิตครูช่างอุตสาหกรรม
**The Development of Process of Professional Experience
for Making Engineering Teacher**

บุษราคัม ทองเพชร¹ ฤทัย ประทุมทอง²

สาขาครูศาสตร์อุตสาหกรรม

คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

2/1 ถนนราชดำเนินนอก ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

¹ Bussarakam2521@gmail.com, ² ruthaihappy@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สำหรับการผลิตครูช่างอุตสาหกรรม 2) จัดการเรียนการสอน ในรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครูสหกิจ ตามกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับการผลิตครูช่างอุตสาหกรรม ที่ได้พัฒนาขึ้น และ 3) ประเมินผลการดำเนินงานตามกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับการผลิตครูช่างอุตสาหกรรม โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษาที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สำหรับการผลิตครูช่างอุตสาหกรรม ในปีการศึกษาที่ 2558 ทั้งหมด 46 คน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งประกอบด้วย 1) บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติการสอน ได้แก่ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าแผนก และครูที่เลี้ยงทั้งหมด 31 คน 2) อาจารย์นิเทศก์ คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มทร.ศรีวิชัย ทั้งหมด 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมของกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับผู้เชี่ยวชาญ และแบบสอบถามความพึงพอใจสำหรับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่พัฒนาขึ้น

ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) ผลการประเมินความเหมาะสมของกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยผู้เชี่ยวชาญ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=4.24 SD=0.56) 2) ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนตามกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่พัฒนาขึ้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก(ค่าเฉลี่ย=3.99 SD=0.70)

คำสำคัญ: ครูช่างอุตสาหกรรม การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

Abstract

The purposes of this study were 1) to develop the process of professional experience for making engineering teacher 2) to manage learning in the subject of Co-operative Instructor Professional Internship as the developed process of professional experience for making engineering teacher and 3) to evaluate the overall operation as

the process of professional experience for making engineering teacher by all concerned. The samples were selected from 46 persons by purposive sampling who were the personnel in the institutions whose duties were to manage about the professional experience for making engineering teacher in academic year 2015. They consisted of 1) 31 personnel in

the institutions who were the vice-director of Academic Affairs, the heads of department and the mentors 2) 15 supervisors of the Faculty of Industrial Education and Technology, Rajamangala University of Technology Srivijaya. The research tool was the suitability evaluation of process of professional experience by the specialists and satisfaction surveys of all concerned on learning management as the developed process of professional experience.

The result of the study indicated that 1) the overall result of suitability evaluation of process of professional experience by the specialists was at high level (mean=4.24 SD=0.56) 2) the overall satisfaction of all concerned on learning management as the developed process of professional experience was at high level (mean=3.99 SD=0.70)

Keywords: engineering teacher, professional experience

1. บทนำ

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ถือเป็นหัวใจสำคัญของการผลิตครู [1] เนื่องจากเป็นกระบวนการภาคปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพของการผลิตครูให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูเป็นอย่างดี มิใช่การผลิตนักวิชาการครูให้มีความสามารถเฉพาะทางด้านทฤษฎีเท่านั้น ซึ่งเป้าหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั้น เพื่อต้องการให้นิสิตนักศึกษาได้นำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการเรียนในห้องเรียนไปใช้ในการปฏิบัติ ให้นิสิตนักศึกษาได้ตรวจสอบความสามารถ บุคลิกภาพของตนและทัศนคติของความเป็นครู เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนออกไปประกอบอาชีพจริง ตลอดทั้งยังต้องการให้นิสิตนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้รู้จักการแก้ปัญหาการทำงานร่วมกับคนอื่น และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานอีกด้วย [2]

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (5 ปี) ซึ่งตามแผนการศึกษานั้นนักศึกษาจะใช้เวลาศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นเวลา 4 ปี จากนั้นฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในปีที่ 5 เป็นระยะเวลา 1 ปี โดยสถาบันที่เปิดสอนหลักสูตรนี้จะต้องดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามข้อบังคับของคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ.2548 ที่กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ[3] โดยหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (5 ปี) จะเป็นหลักสูตรที่ผลิตครูช่างอุตสาหกรรม และในประเทศไทยมีสถาบันการศึกษา 10 แห่งเท่านั้นที่เปิดสอนหลักสูตรดังกล่าว ได้แก่ 1)มทร.ศรีวิชัย 2)มทร.ล้านนา 3)มทร.

อีสาน 4)มทร.กรุงเทพ 5)มทร.ธัญบุรี 6)มทร.พระนคร 7) มทร.สุวรรณภูมิ 8) ม.เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 9) ม.เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และ 10) ม.เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มทร.ศรีวิชัย เปิดสอนหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (5ปี)(หลักสูตรใหม่ 2553)โดยประกอบด้วย 3 หลักสูตรสาขาวิชา ได้แก่ 1)สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ 2) สาขาวิชาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม 3) สาขาวิชาวิศวกรรมแมคคาทรอนิกส์ โดยทั้ง 3 สาขาวิชานักศึกษาจะต้องฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษาเป็นระยะเวลา 1 ปี ภายใต้ชื่อรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครูสหกิจ1 และรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครูสหกิจ2 ซึ่งบรรจุอยู่ในหลักสูตรเพื่อให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนวิชาชีพครู ในปีที่5 ภาคเรียนที่1 และภาคเรียนที่ 2 ตามแผนการศึกษา [4] [5] [6]

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูพบว่าสถานศึกษาแต่ละแห่งใช้รูปแบบขั้นตอนปฏิบัติที่แตกต่างกัน รวมถึงเกณฑ์การประเมินที่แตกต่างกันอีกด้วย[2]และสถานศึกษาโดยส่วนใหญ่พบปัญหาที่คล้ายๆ กัน เช่นปัญหานักศึกษาฝึกสอนมีทักษะน้อยเกี่ยวกับการสอนในรายวิชาที่เป็นวิชาปฏิบัติ ปัญหาการควบคุมชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกสอน เป็นต้น

ผู้วิจัยจึงมีความคิดว่าคุณค่าครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มทร.ศรีวิชัย ควรจะจัดกระบวนการเรียนการสอนสำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่การดำเนินงานทุก

ขั้นตอนมีระบบและกลไกที่ดีและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะเตรียมนิสิตนักศึกษาฝึกสอนให้พร้อมก่อนที่จะไปเป็นครูช่างอุตสาหกรรมที่ดีในอนาคตต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับการผลิตครูช่างอุตสาหกรรม

2.2 เพื่อจัดการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครูสหกิจ ตามกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับการผลิตครูช่างอุตสาหกรรม ที่ได้พัฒนาขึ้น

2.3 เพื่อประเมินผลการดำเนินงานตามกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับการผลิตครูช่างอุตสาหกรรม โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

3. สมมติฐานของการวิจัย

3.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับการผลิตครูช่างอุตสาหกรรม โดยผู้เชี่ยวชาญ มีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3.2 ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความพึงพอใจต่อกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับการผลิตครูช่างอุตสาหกรรม อยู่ในระดับมาก

4. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

4.1 การผลิตครูช่าง

คำว่า “ครูช่าง” เป็นคำที่รวมเอาสองคำเข้าไว้ด้วยกัน ก็คือ “ครู” และคำว่า “ช่าง” การผลิตครูช่างจึงเป็นการผลิตคนในสองอาชีพเข้าไว้ด้วยกัน คือ การสร้างคนให้มีจิตสำนึกในความเป็นครู มีความรอบรู้เชี่ยวชาญในทฤษฎีการเรียนการสอนและชำนาญในงานสอนทุกประเภท ตลอดจนมีความสามารถทั้งภาคทฤษฎีและการปฏิบัติงานทางช่างด้วย การฝึกหัดครูช่างจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้การศึกษทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของทั้งวิชาการศึกษาและวิชาทางช่างควบคู่กันไปด้วย [7]

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อินทร์ธิดา และคณะ[8] ได้ทำงานวิจัยเรื่องรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของการผลิตครูสายอาชีพ โดยงานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษารวบรวมรูปแบบและเกณฑ์การฝึก

ประสบการณ์วิชาชีพครู จากสถาบันฝ่ายผลิตครูสายอาชีพ โดยแบ่งประเด็นเป็น 1) เพื่อรวบรวมรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจากเกณฑ์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาคูศาสตร์อุตสาหกรรม 2) เพื่อรวบรวมประเด็นการฝึกประสบการณ์ที่สอดคล้องกับสมรรถนะการฝึกสอนของครูสภา 3) เพื่อศึกษาเกณฑ์การประเมินประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งประกอบด้วย คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 7 สถาบันฝ่ายผลิตครูสายอาชีพ และวิทยาลัยระดับอาชีวศึกษาที่ให้ความร่วมมือในการฝึกประสบการณ์สอนจำนวน 10 แห่งที่มีนักศึกษาคูสายอาชีพ ไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อเก็บข้อมูลความสอดคล้องกับข้อกำหนดสมรรถนะของครูสภา ที่มีการส่งนักศึกษาไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

จากการศึกษาวิจัยพบว่าข้อเด่น และข้อด้อยของแต่ละสถาบันฝ่ายผลิตครูสายอาชีพมีความแตกต่างกันออกไปตามที่เป็นผู้กำหนดและผลการรวบรวมประเด็นความสอดคล้องของครูสภา พบว่าตรงตามเกณฑ์ที่ครูสภากำหนดไว้ทุกประเด็น

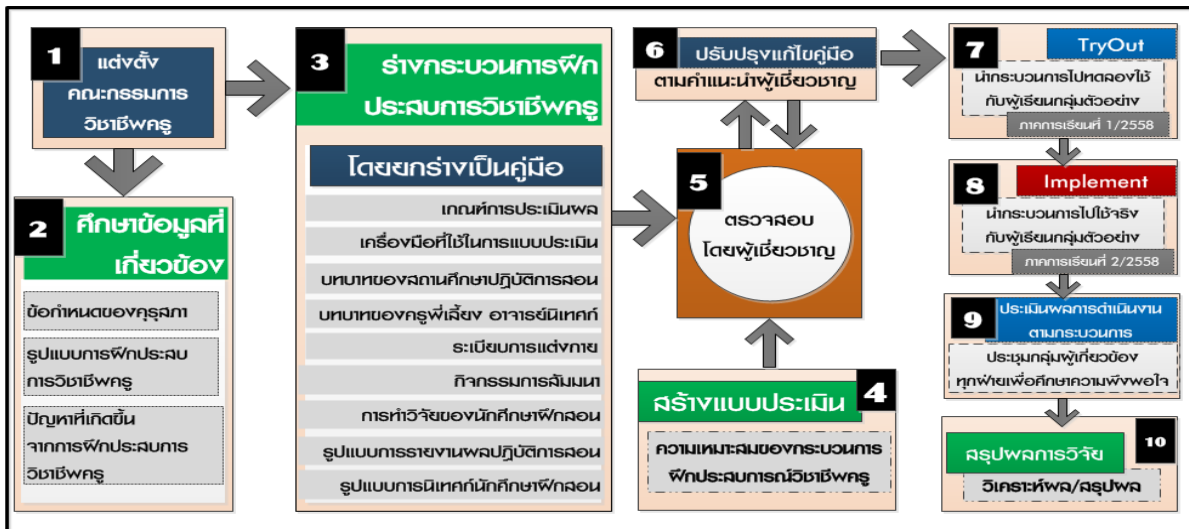
5. วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัย ได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

จากภาพที่ 1 สามารถอธิบายขั้นตอนการดำเนินการวิจัยได้ดังนี้

5.1 เริ่มจากคณะครูศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มทร.ศรีวิชัย ได้แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาชีพครู ทั้งหมด 12 คน

5.2 คณะกรรมการวิชาชีพครู ร่วมกันศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการยกร่างกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งเรื่องที่ได้ศึกษาคือ 1) ข้อกำหนดของครูสภาเกี่ยวกับการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2) ปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระบวนการฝึกปฏิบัติการสอนที่ผ่านมา ทั้งจากงานวิจัย และจากการสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาอื่นๆที่ผลิตครูช่างในที่ประชุมสภาคณบดีครูศาสตร์อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย รวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับ มทร.ศรีวิชัย ในก่อนหน้านี้เช่นปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการทำวิจัยของนักศึกษา และปัญหานักศึกษาฝึกสอนที่สำเร็จการศึกษามาจาก ม.6 มีทักษะน้อยในการสอนวิชาปฏิบัติ เป็นต้น[2]

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

5.3 ร่างกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยคณะกรรมการวิชาชีพครูร่วมกันร่าง ซึ่งยกร่างเป็นคู่มือสำหรับนักศึกษาครูที่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ โดยในคู่มือมีรายละเอียดที่สำคัญ เช่น 1) บทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาปฏิบัติการสอน เช่น สถานศึกษาจะต้องจัดรายวิชาให้นักศึกษาปฏิบัติการสอน จำนวน 8-16 คาบ/สัปดาห์ 2) บทบาทและหน้าที่ของครูที่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ 3) กำหนดระเบียบการแต่งกายสำหรับปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 4) กำหนดเกณฑ์การประเมินสัดส่วนการประเมิน และสร้างแบบประเมินผลปฏิบัติการสอน โดยมีรายละเอียดพอสังเขปดังตารางที่ 1 5) กำหนดคกกิจกรรมการสัมมนาของนักศึกษาฝึกสอน

โดยให้นักศึกษากลับมาสัมมนาที่มหาวิทยาลัยเดือนละ 1 วัน ทุกวันศุกร์สุดท้ายของทุกเดือน 6) กำหนดรูปแบบการทำวิจัยของนักศึกษาฝึกสอน โดยกำหนดรูปแบบของโครงงานงานวิจัย และรูปแบบของรายงานการวิจัยในคู่มือ 7) กำหนดรูปแบบของรายงานผลการปฏิบัติการสอน 8) รูปแบบของการนิเทศนักศึกษาฝึกสอน โดยจะมีการนิเทศนักศึกษาเทอมละ 2 ครั้ง 9) กำหนดขั้นตอนปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาปฏิบัติการสอน กรณีที่นักศึกษามีปัญหา 10) การประชุมชี้แจงสถานศึกษาทุกแห่งก่อนส่งตัวนักศึกษาไปฝึกสอน โดยคณะกรรมการวิชาชีพครูจะมีการประชุมชี้แจงผู้เกี่ยวข้องทุกภาคการศึกษา

ตารางที่ 1 การแบ่งสัดส่วนการประเมินผลปฏิบัติการสอน

1. ผลประเมินจากคณะกรรมการของสถานศึกษาปฏิบัติการสอน 70%			
ครูที่เลี้ยง	40%	แบบประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย	10%
		แบบประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย	10%
		แบบประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม	10%
		แบบประเมินผลการสอน	10%
หัวหน้าแผนก	20%	แบบประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม	10%
		แบบประเมินการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่างๆ	10%
นักเรียน	10%	แบบประเมินผลการสอน	10%
2. ผลประเมินจากงานวิจัย การสัมมนา และรายงานผลปฏิบัติการสอน 30%			
คณะกรรมการนิเทศก์ การสอน	30%	แบบประเมินโครงงานการวิจัย (เทอมที่1)	15%
		แบบประเมินรายงานการวิจัย (เทอมที่2)	
		แบบประเมินรายงานผลปฏิบัติการสอน	10%
		การเข้าร่วมสัมมนา	5%

5.4 สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของกระบวนการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครู

5.5 นำคู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน
ตรวจสอบความเหมาะสม

5.6 ปรับปรุงแก้ไขคู่มือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5.7 นำกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่ถูกบรรจุใน
คู่มือ ไปทดลองใช้กับนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่นักศึกษา
ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครูสหกิจ 1
หลักสูตรครูศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต มทร.ศรีวิชัย ทั้งหมด
123 คน โดยออกฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาทั้งหมด 23
แห่ง ในภาคเรียนที่ 1/2558 สุดท้ายมีการปรับปรุงแก้ไขคู่มือ
เกี่ยวกับขั้นตอนปฏิบัติสำหรับสถานศึกษา กรณีศึกษามี
ปัญหาเพื่อให้การดำเนินงานมีความสะดวก และง่ายขึ้น

5.8 นำกระบวนการในคู่มือไปใช้จริงกับนักศึกษาในกลุ่ม
ตัวอย่างอีกครั้ง ซึ่งได้แก่นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา
ปฏิบัติการวิชาชีพครูสหกิจ2 หลักสูตรครูศาสตร์อุตสาหกรรม
บัณฑิต มทร.ศรีวิชัย ทั้งหมด 123 คน โดยออกฝึกปฏิบัติการ
สอนในสถานศึกษาทั้งหมด 23 แห่ง ในภาคเรียนที่ 2/2558

ภาพที่ 2 การประชุมชี้แจงสถานศึกษาก่อนส่งตัวนักศึกษาไป
ฝึกสอน

ภาพที่ 3 การนิเทศนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอน

ภาพที่ 4 การสัมมนานักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอน

5.9 ประชุมกลุ่มผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยได้จัดเป็นโครงการ
เสวนาสถานศึกษาเครือข่ายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสห
กิจ เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2559 ที่ มทร.ศรีวิชัย โดยมีผู้เกี่ยวข้อง
ทุกฝ่ายเข้า

ร่วมประชุมทั้งหมด 46 คน ประกอบด้วย 1) ครูที่เลี้ยง
หัวหน้าแผนก และรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ทั้งหมด 31 คน
จากสถานศึกษา 14 แห่ง

2) อาจารย์นิเทศจากคณะครูศาสตร์ฯ มทร.ศรีวิชัย
ทั้งหมด 15 คน

สุดท้ายผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง
ทุกฝ่ายที่มีต่อกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งเป็นกลุ่ม
ตัวอย่างทั้งหมด 46 คน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง โดยใช้
แบบสอบถามความพึงพอใจในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ภาพที่ 5 การประชุมกลุ่มผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

5.10 เก็บรวบรวมแบบสอบถามความพึงพอใจจากกลุ่ม
ตัวอย่างทั้งหมด 46 ชุด ทำการวิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย
และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นนำค่าเฉลี่ยที่ได้เปรียบ
เทียบกับระดับความ คิดเห็นตามเกณฑ์ของ Best[9] โดย
กำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยไว้ที่ 3.51 และจากนั้นจึงสรุปผลการวิจัย

6. ผลการวิเคราะห์

6.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของกระบวนการฝึก

ประสบการณ์วิชาชีพครู

ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินความเหมาะสมกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 3 คนมาวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	ความหมาย
1. ด้านการจัดรูปเล่มของคู่มือ	4.11	0.60	มาก
2.ด้านบทบาท หน้าที่ของบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.67	0.50	มากที่สุด
3.ด้านเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติการสอน	4.33	0.52	มาก
4.ด้านแบบประเมินการปฏิบัติการสอนของนักศึกษา	4.04	0.55	มาก
5.ด้านรูปแบบการสัมมนาของนักศึกษาฝึกสอน	4.56	0.53	มากที่สุด
6.ด้านรูปแบบการชี้แจงสถานศึกษาก่อนออกปฏิบัติการสอน	4.67	0.52	มากที่สุด
7. ด้านรูปแบบของการนิเทศก์การปฏิบัติการสอนของนักศึกษา	4.00	0.50	มาก
8. ด้านรูปแบบและข้อกำหนดของการทำวิจัยสำหรับนักศึกษา	4.22	0.44	มาก
9. ด้าน ขั้นตอน ปฏิบัติ ของสถานศึกษาเมื่อนักศึกษาเกิดปัญหา	4.00	0.63	มาก
10. ด้านรูปแบบรายงานผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา	4.17	0.41	มาก
เฉลี่ยทุกด้าน	4.24	0.56	มาก

โดยภาพรวมผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ากระบวนการกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.24 ,SD 0.56) และด้านที่มีความเหมาะสมสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งมีสองด้านด้วยกันได้แก่ 1) ด้านบทบาทหน้าที่ของบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2)ด้านรูปแบบการชี้แจงสถานศึกษาก่อนออกปฏิบัติการสอน ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งสองด้าน รองลงมาได้แก่ ด้านรูปแบบการสัมมนาของนักศึกษาฝึกสอน ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน

6.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่มีต่อกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

จากการนำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทั้งหมด 46 คน ได้แก่ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ครูพี่เลี้ยง หัวหน้าแผนกอาจารย์นิเทศก์ ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่มีต่อกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	ความหมาย
1. ด้านการจัดรูปเล่มของคู่มือ	3.90	0.63	มาก
2.ด้านบทบาท หน้าที่ของบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.25	0.71	มาก
3.ด้านเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติการสอน	4.11	0.64	มาก
4.ด้านแบบประเมินการปฏิบัติการสอนของนักศึกษา	3.87	0.68	มาก
5.ด้านรูปแบบการสัมมนาของนักศึกษาฝึกสอน	3.93	0.71	มาก
6.ด้านรูปแบบการชี้แจงสถานศึกษาก่อนออกปฏิบัติการสอน	4.42	0.67	มาก
7. ด้านรูปแบบของการนิเทศก์การปฏิบัติการสอนของนักศึกษา	4.00	0.65	มาก
8. ด้านรูปแบบและข้อกำหนดของการทำวิจัยสำหรับนักศึกษา	3.84	0.69	มาก
9. ด้าน ขั้นตอน ปฏิบัติ ของสถานศึกษาเมื่อนักศึกษาเกิดปัญหา	3.99	0.67	มาก
10. ด้านรูปแบบรายงานผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา	4.00	0.77	มาก
เฉลี่ยทุกด้าน	3.99	0.70	มาก

โดยภาพรวมผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความพึงพอใจต่อกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.99 ,SD 0.70) และด้านที่มีความพึงพอใจสูงสุดคือ ด้านรูปแบบการชี้แจงสถานศึกษาก่อนออกปฏิบัติการสอน ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้านบทบาทหน้าที่ของบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเช่นกัน

7. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย พบว่ากระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สำหรับการผลิตครูช่างอุตสาหกรรมที่พัฒนาขึ้น โดยภาพรวม ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.24 ,SD 0.56) นอกจากนี้เมื่อนำไปใช้จริงกับ ผู้เรียนแล้ว โดยภาพรวมผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายก็มีความพึงพอใจต่อ กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อยู่ในระดับมาก เช่นกัน(ค่าเฉลี่ย 3.99 ,SD 0.70) ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่า

1) ด้านเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติการสอน มีความชัดเจน เนื่องจากมีการแบ่งสัดส่วนการประเมินผลอย่างชัดเจน นั่นคือ สถานศึกษาสถานศึกษาปฏิบัติการสอน 70% (ครูพี่เลี้ยง 40% หัวหน้าแผนก 20% นักเรียน 10%) และ อาจารย์นิเทศก์ 30%

2) ด้านรูปแบบการชี้แจงสถานศึกษาก่อนออกปฏิบัติการสอน มีความชัดเจนเนื่องจากในทุกๆ ภาคการศึกษา คณะกรรมการวิชาชีพครูของคณะฯ จะต้องเดินทางไปยังสถานศึกษาปฏิบัติการสอนทุกแห่งเพื่อประชุมชี้แจงผู้เกี่ยวข้อง ก่อนที่จะส่งนักศึกษาไปฝึกสอน

3) ด้านรูปแบบการสัมมนาของนักศึกษาฝึกสอน เนื่องจากมีการกำหนดให้นักศึกษากลับมาสัมมนาที่มหาวิทยาลัยเดือนละ 1 ครั้ง ทำให้นักศึกษาแต่ละคนสามารถกลับมาปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับอาจารย์และเพื่อนๆ ที่ฝึกสอนได้อีกด้วย

จึงสรุปได้ว่ากระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สำหรับการผลิตครูช่างอุตสาหกรรมที่พัฒนาขึ้น สามารถนำไปจัดการเรียนการสอนสำหรับฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ต่อไปได้ แต่อย่างไรก็ตามหากนำกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ไปใช้ต่อยอดเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้นไปนั้น กลุ่มครูพี่เลี้ยงแนะนำว่าควรปรับปรุงรูปแบบการสัมมนาของนักศึกษาฝึกสอน โดยให้มหาวิทยาลัยแจ้งผลการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งให้ครูพี่เลี้ยงหรือสถานศึกษาปฏิบัติการสอนทราบทุกครั้งที่มีการสัมมนานักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอน

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] Guyton, E. and D.J. McIntyre. 1990. "Student Teaching and School Experiences". In W.R. Houston (Ed.), **Handbook of Research on Teacher Education** (pp. 514-534). New York: Macmillan.
- [2] สวัสดิ์ โรจนะสมิต และวรรณทิพา รอดแรงคำ. (2547). **มิติใหม่ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู**. วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์. ปีที่ 19 ฉบับที่ 2 พ.ค.- ส.ค. 2547]
- [3] ครูสภา.(2548). ข้อบังคับครูสภาว่าด้วยมาตรฐาน วิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ.2548. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครูสภา.
- [4] คู่มือหลักสูตรครูศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชา วิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม (5 ปี).(2553). คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.
- [5] คู่มือหลักสูตรครูศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชา วิศวกรรมอุตสาหกรรม (5 ปี). (2553). คณะครูศาสตร์ อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลศรีวิชัย.
- [6] คู่มือหลักสูตรครูศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชา วิศวกรรมแมคคาทรอนิกส์ (5 ปี). (2553). คณะครู ศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.
- [7] ทรงนคร การนา และสุราษฎร์ พรหมจันทร์. (2558). รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะการสอน สำหรับนักศึกษาครูช่าง. การประชุมวิชาการครูศาสตร์ อุตสาหกรรมระดับชาติ ครั้งที่ 8. มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 26 (พฤศจิกายน 2558) : 283-288.
- [8] อินทร์ธิดา คำภีระ และคณะ. (2558). รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของการผลิตครูสายอาชีพ การประชุมวิชาการครูศาสตร์ อุตสาหกรรมระดับชาติ ครั้งที่ 8. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 26 (พฤศจิกายน 2558) : 273-279.
- [9] Best, John W. *Research in Education*. 4th ed. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice Hall, 1977